

Noty o autorach

Hubert Czachowski – etnolog i antropolog kultury, doktor nauk humanistycznych. Dyrektor Muzeum Etnograficznego w Toruniu, członek Rady ds. Niematerialnego Dziedzictwa w MKiDN i redakcji czasopisma „Zbiór Wiadomości do Antropologii Muzealnej”. W latach 2008-2023 członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Autor wielu wystaw i publikacji z zakresu religijności, antropologii wizualnej, sztuki, antropologii współczesności, muzealnictwa i historii etnologii. Kontakt: h.czachowski@etnomuzeum.pl.

Piotr Dąbrowski – absolwent Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu – studia magisterskie jednolite na kierunku Ochrona Dóbr Kultury oraz studia III stopnia z zakresu nauk o sztuce. Od 2016 roku pracownik Działu Sztuki i Estetyki Muzeum Etnograficznego w Toruniu. Zainteresowania zawodowe: antropologia sztuki, sztuka nowoczesna, sztuka popularna i nieprofesjonalna, religioznawstwo i ezoteryka. Współautor i autor wystaw: *Anatomia muzeum – 60 lat Muzeum Etnograficznego w Toruniu*; *Tatuaż. Symbol, piętno, piękno*; *SIM – Sakralne Instalacje Mobilne Adama Grabowskiego*; *W Betlejem, w szopce radość wielka!* – wystawa szopek i sztuki bożonarodzeniowej w pałacu Balińskich w Jaszunach (Litwa). Współpraca kuratorska przy wystawach: *Kopernik na ludowo*; *W szklanym blasku. Malarstwo Janiny Walczak-Budzicz*. Kontakt: sztuka@etnomuzeum.pl.

Ewa Dżurak – pracuje jako Associate Professor oraz Cataloging Services Librarian w College of Staten Island, City University of New York (CUNY). Ukończyła etnografię na Uniwersytecie Warszawskim i bibliotekoznawstwo w Simmons College w Bostonie. Przełożyła kilka klasycznych dzieł

antropologicznych, między innymi prace Mary Douglas, Victora Turnera i Clifforda Geertza, oraz szereg artykułów z tej dziedziny. Ostatnio ukazało się jej tłumaczenie książki Suli Benet pod tytułem *Jak dożyć setki; styl życia ludów Kaukazu* (2024) oraz tłumaczenie książki Leslie Marmon Silko (amerykańskiej pisarki tubylczego pochodzenia) *Opowiadaczka z Puelbla Laguna*. Interesuje się historią bibliotek polskich, literaturą i kulturą Amerykańskich Indian oraz etnografią amerykańskiej Polonii. Zasiada w zarządzie Polsko-Amerykańskiego Towarzystwa Etnograficznego im. Bronisława Malinowskiego PAES/PATE (The Polish-American Ethnological Society). Kontakt: ewa.dzurak@csi.cuny.edu.

Magdalena Fołta - adiunkt w Dziale Etnograficznym Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, członek Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego Oddział w Rzeszowie. ORCID: 0000-0001-7306-1080. Kontakt: magdalena.folta@o2.pl.

Michalina Janaszak – doktor, historyczka i antropolożka kultury, muzealnica. Absolwentka UAM, a także Podyplomowego Studium Muzeologicznego UJ. Zainteresowana badawczo społecznym funkcjonowaniem muzeów oraz środowiskiem pracowników instytucji kultury; w związku z doktoratem prowadziła badania wśród wielkopolskich muzealników. Autorka i współautorka wystaw, scenariuszy lekcji muzealnych, artykułów naukowych z zakresu muzeologii i muzealnictwa, a także tekstów popularnonaukowych dotyczących historii i kultury. Obecnie kustoszka w Ratuszu – Muzeum Poznania, oddziale Muzeum Narodowego w Poznaniu. Kontakt: m.janaszak@mnp.art.pl.

Arkadiusz Jełowicki – dr, kustosz dyplomowany w Muzeum Narodowym Rolnictwa w Szreniawie, badacz, dokumentalista, kurator wystaw o kulturze ludowej, autor, redaktor naukowy publikacji poświęconych kulturze tradycyjnej Wielkopolski m.in.: *Niematerialne dziedzictwo kulturowe wsi wielkopolskiej. Założenia, metodyka, cele* (wraz z A. W. Brzezińska, W. Mielewczyk, seria: „Atlas niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi wielkopolskiej”, Szreniawa 2015), *Pulteram - żywa tradycja w Wielkopolsce* (2017), *Muradyny, żandary, siwki - żywa tradycja w Wielkopolsce* (2018), *Podkoziółek, bery, cymper - żywa tradycja w Wielkopolsce* (2019), *Święty Marcin - żywa tradycja w Wielkopolsce* (2021), autor kilkudziesięciu map etnograficznych z obszaru Wielkopolski i Podkarpacia. Redaktor

naczelnym rocznika „Dziedzictwo Kulturowe Wsi”, autor lekcji muzealnych oraz koordynator warsztatów muzealnych dla dzieci i młodzieży. Kontakt: a.jelowicki@muzeum-szreniawa.pl.

Damian Kasprzyk – dr nauk humanistycznych, adiunkt w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Łódzkiego, członek Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego i Towarzystwa Naukowego Płockiego. Zasiada w redakcjach czasopism: „Zeszyty Wiejskie” (UŁ) i „Zbiór Wiadomości do Antropologii Muzealnej” (PTL). Członek Rad Muzealnych przy Muzeum Wsi Radomskiej, Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi oraz Muzeum Zabawek i Zabawy w Kielcach. Zainteresowania badawcze: regiony i regionalizmy, zagadnienia tożsamości regionalnej, muzeologia. ORCID: 0000-0002-3588-3486. Kontakt: damian.kasprzyk@uni.lodz.pl.

Sylwia Kasprzyk – magister etnologii, absolwentka Uniwersytetu Łódzkiego, pracownik Centrum Obsługi Spraw Społecznych i Socjalnych Studentów i Doktorantów UŁ. Kontakt: sylwia.kasprzyk@uni.lodz.pl.

Rafał Kleśta-Nawrocki – dr, adiunkt w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Ukończył studia magisterskie z zakresu etnologii (UMK) oraz politologii i dziennikarstwa (UAM). Uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie etnologii (UAM, 2012, promotor prof. dr hab. Michał Buchowski). Autor monografii *Demokratyzacja kultury współczesnej. Między teoriami a praktykami* (Toruń 2020); współautor monografii *Praktykowanie pamięci. Olsztynianie – rekonans antropologiczny* (Olsztyn 2014); *Przepis na gęś po dobrzyńsku* (Toruń 2021); redaktor i współredaktor tomów zbiorowych, m.in. *Humanistyka i polityka. Czy wszystko jest polityczne?* (Toruń 2018); *Z ojczyzny do obczyzny. Doświadczenia uchodźstwa polskiego* (Toruń 2019); *Bariery – możliwości – wyzwania. Środowisko przyrodnicze na przestrzeni dziejów* (Toruń 2022); *Badanie środowiska przyrodniczego w naukach humanistycznych, społecznych i przyrodniczych* (Toruń 2024); autor kilkudziesięciu artykułów. W swoich pracach i prowadzonych badaniach terenowych podejmuje głównie problemy z obszarów badawczych współczesnej antropologii i jej subdyscyplin: antropologii polityki, antropologii wiedzy, antropologii historii i antropologii jedzenia. ORCID: 0000-0002-7924-4280. Kontakt: erkaen@umk.pl.

Olga Kwiatkowska – doktora etnologii, edukatorka muzealna, kierowniczka Działu Edukacji w Muzeum Etnograficznym im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu, członkini muzealnego Kolegium Wydawniczego. Twórczyni muzealnych programów edukacyjnych o etnologii, kulturze ludowej oraz o dawnych i współczesnych zjawiskach kulturowych. Autorka nowatorskiego cyklu muzealnego „Etnowyprawka Malucha” popularyzującego kulturę ludową wśród małych dzieci (od sześciu miesięcy do trzech lat) i ich opiekunów oraz spotkań wytchnieniowych dla kobiet „Regeneracja” na muzealnych ekspozycjach, a także pomysłodawczyni cyklicznego wydarzenia „Wymienialnia tradycji. Rodzinny piknik międzykulturowy”. Członkini Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Kontakt: edukacja@etnomuzeum.pl.

Monika Anna Kwaśniewska – etnolog, absolwentka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Od 2019 roku pracownica Muzeum Misyjno-Etnograficznego Księży Werbistów w Pieniężnie. Kontakt: mona.kwasniewska@gmail.com.

Magdalena Kwiecińska – doktor, etnolog, absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego, kustosz dyplomowany w Dziale Etnograficznym Muzeum Tatrzańskiego, członek Komisji Etnograficznej PAU i Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, Rady ds. Niematerialnego dziedzictwa kulturowego przy MKiDN (jako ekspert pracowała przy wniosku o wpis szopkarstwa krakowskiego na Listę UNESCO). Jest kuratorką wystaw i autorką artykułów na temat muzealnictwa i kolekcjonerstwa na Podtatrzu. Jest laureatką Nagrody Województwa Małopolskiego im. Romana Reinfussa w 2019 roku. Kontakt: mkwiecinska@muzeumtatrzańskie.pl.

Sebastian Latocha – etnograf, antropolog kultury, doktor nauk humanistycznych, pracuje w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Łódzkiego. Redaguje czasopismo naukowe „Zeszyty Wiejskie”. Prowadzi badania w takich subdyscyplinach, jak etnoarcheologia, antropologia historyczna, etnografia współpracująca i antropologia medyczna. ORCID: 0000-0003-4226-9131. Kontakt: sebastian.latocha@uni.lodz.pl.

Joanna Minksztym – dr hab., kustosz dyplomowany Działu Tkanin i Ubiorów Muzeum Etnograficznego, Oddziału Muzeum Narodowego w Poznaniu. Zainteresowania zawodowe: ubiory ludowe i biżuteria etniczna, antropologia

przedmiotu, historia muzealnictwa etnograficznego w Poznaniu. Autorka publikacji naukowych i popularno-naukowych; kuratorka ponad 30 wystaw. Kontakt: j.minksztym@mnp.art.pl.

Alicja Mironiuk-Nikolska – etnografka, pracuje w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie. Zawodowe zainteresowania kieruje ku dokumentacji polskiej tradycyjnej kultury ludowej, współczesnego rękodzieła oraz sztuki ludowej i nieprofesjonalnej. Przewodnicząca Sekcji Sztuki Ludowej Rady Naukowej Stowarzyszenia Twórców Ludowych, członkini Jury Nagrody im. Oskara Kolberga „Za zasługi dla kultury ludowej” i redakcji „Atlasu Polskich Strojów Ludowych”. Kontakt: almirnik@gmail.com.

Katarzyna Mosiej-Zambrano – doktor nauk humanistycznych w dziedzinie historia, historyczka sztuki, muzealniczka, lektorka j. włoskiego. Związana z Muzeum Pamięci Sybiru od 2017 roku, gdzie pracowała przy realizacji wystawy stałej. Obecnie zajmuje się działaniami kulturalnymi w Dziale Projektów Edukacyjnych i Kulturalnych. Współautorka projektu szkoleń przewodnickich „Akademia Muzeum”, koordynatorka ds. dostępności, autorka i kuratorka wystaw oraz instalacji artystycznych, m.in.: *RzeczyWiste*, *Słowa (nie)widzialne*, *Tylko ból jest mój*. Członkini redakcji magazynu „Sybir” i „Zesłaniec”, autorka albumu „Kto się wpisał ku pamięci...Pamiętniki osób deportowanych w głąb Związku Sowieckiego”. Współzałożycielka białostockiego Stowarzyszenia Egala oraz wolontariuszka Fundacji Bezkrę. Kontakt: mosiejkarolina@gmail.com.

Anna Nadolska-Styczyńska – dr hab., etnolog, muzeolog, emerytowany profesor UMK. W latach 2015-2021 kierownik Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Zainteresowania: muzealnictwo etnograficzne, etnologia obszarów pozaeuropejskich, historia polskiej etnologii, komunikacja międzykulturowa. W latach 1988-2003 prowadziła Dział Kultury Ludowych Krajów Pozaeuropejskich Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi. W okresie 1989-2008 współpracowała z Katedrą Etnologii Uniwersytetu Łódzkiego (zajęcia zlecone). Autorka licznych wystaw poświęconych kulturom pozaeuropejskim, artykułów z zakresu historii polskiej etnologii o tematyce pozaeuropejskiej i muzealnictwa etnograficznego, a także książek: *Ludy zamorskich łądów. Kultury pozaeuropejskie a działania popularyzatorskie Ligi Morskiej i Kolonialnej*, PTL 2005 oraz *Pośród*

zabytków z odległych stron. Muzealnicy i polskie etnograficzne kolekcje pozaeuropejskie, UMK, Toruń 2011. Redaktor i współredaktor czterech publikacji zbiorowych z zakresu etnologii. Członek Redakcji ZWAM. ORCID: 0000-0002-4242-0367. Kontakt: nadolska@umk.pl.

Zuzanna Nalepa – antropolożka, absolwentka Instytutu Antropologii i Etnologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, doktorantka w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Członkini Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego oraz European Association of Social Anthropologists. Swoje zainteresowania umiejscawia na gruncie badań nad społeczno-ekonomicznymi i tożsamościowymi aspektami społeczności postindustrialnych, antropologią przestrzeni postindustrialnych, a także studiami nad materialnym i niematerialnym dziedzictwem kulturowym. Prowadzi badania wśród byłych pracowników fabryki porcelany w Chodzieży oraz kolekcjonerów chodzieskiej porcelany. Dysertacja doktorska powstaje pod opieką naukową prof. UAM dr hab. Anny Weroniki Brzezińskiej oraz dr Aleksandry Krupy-Ławrynowicz. ORCID: 0009-0008-7476-0332. Kontakt: zuznal@amu.edu.pl.

Marta Skwirowska – dr, antropolożka, muzealniczka, kustoszka w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie. Stypendystka rządu meksykańskiego, stażystka w *Museo de América* w Madrycie. W Meksyku prowadziła badania wokół obrzędowości i meksykańskiej sztuki ludowej. W PME zajmuje się kolekcją obu Ameryk oraz historią zbiorów i muzealnictwa. Kontakt: marta.skwirowska@ethnomuseum.pl.

Iwona Świętosławska – etnograf i muzealnik, absolwentka Uniwersytetu Łódzkiego. Od 2010 r. związana z Muzeum Narodowym w Gdańsku/Oddział Etnografii, a wcześniej przez trzy dekady z Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi. Zawodowe zainteresowania dotyczą przede wszystkim sztuki ludowej i obrzędowości dorocznej ze szczególnym uwzględnieniem okresu Bożego Narodzenia. Autorka książki *Chceta wa lëdzë gwiondzkã widzec? Opowieść o kaszubskich kolędnikach* (2016) i współautorka dwóch filmów także o tematyce kolędniczej: *A wczora z wieczora* (2014) i *Z królem Herodem w Gnieźdżewie* (2017). Gorąca wielbicielka i popularyzatorka wykonywania tradycyjnych ozdób choinkowych z opłatka, słomy, wełny i bibuły. Kontakt: iwonahanna@poczta.onet.pl.

Aldona Tołysz – badaczka niezależna, absolwentka muzealnictwa i konserwatorstwa na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, doktor nauk o sztuce, w latach 2015-2019 członek zespołu projektowego „Muzeum w polskiej kulturze pamięci do 1918 r.: wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej” (NPRH), od 2021 r. członek redakcji rocznika „Muzealnictwo”, od 2024 r. członek zespołu projektowego „Polskie muzea w dwudziestoleciu międzywojennym. Dokumentacja i naukowe opracowanie materiałów do dziejów polskiego muzealnictwa w latach 1918-1939” (NPRH). ORCID: 0000-0002-9874-239X. Kontakt: aldona.tolysz@gmail.com.

Mariola Tymochowicz – dr hab. prof. UMCS, etnolog i kulturoznawca, pracuje w Instytucie Nauk o Kulturze UMCS w Lublinie i w Muzeum Narodowym w Lublinie. Zainteresowania badawcze obejmują kulturę tradycyjną i współczesną wsi polskiej. Od 2000 roku jest członkiem Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego (obecnie skarbnik w Zarządzie Głównym), od 2014 prezesem oddziału lubelskiego PTL i przewodniczącą sekcji Stroju ludowego przy PTL, a także członkiem Polskiego Towarzystwa Kulturoznawczego. Jest Autorką kilkudziesięciu artykułów w tym z zakresu sztuki ludowej, pożywienia tradycyjnego czy strojów ludowych, w tym czterech książek: *Lubelska obrzędowość rodzinna w kontekście współczesnych przemian* (Lublin 2013), *Stroje ludowe od XIX w. do czasów współczesnych z obszaru Lokalnej Grupy Działania „Lepsza Przyszłość Ziemi Ryckiej”* (Ryki 2015), *Tradycyjne pożywienie w kulturze chłopskiej na Lubelszczyźnie* (Lublin 2019), *Strój janowsko-krasnicki* (Lublin 2022). ORCID: 0000-0002-3808-2326. Kontakt: m.tymochowicz@poczta.umcs.lublin.pl.

Oksana Varian – magister historii, zastępca dyrektora Obwodowego Centrum Ochrony Dziedzictwa Kulturowego w Zaporozżu. Absolwentka Zaporoskiego Uniwersytetu Narodowego. Autorka opublikowanych prac naukowych z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego i historii starożytnych Aten. W kręgu zainteresowań naukowych znajdują się badania przestrzeni publicznej, pamięci zbiorowej, dziedzictwa kulturowego obwoduu zaporoskiego, historii starożytnych Aten. ORCID: 0000-0001-8380-2874. Kontakt: melita16@ukr.net.

Joanna Wasilewska – dr, historyczka sztuki, w latach 1992-2023 związana z Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie. 2021-2024 członkini prezydium Komitetu Narodowego ICOM Polska. Jej obszary zainteresowań to m.in.

procesy dekolonizacyjne w muzealnictwie oraz historia kontaktów międzykulturowych w sztuce i modzie. Kontakt: joannawasilewska903@gmail.com.

Magdalena Zych – antropolożka kultury, doktorka nauk humanistycznych, kustoszka i kuratorka Muzeum Etnograficznego w Krakowie, gdzie od 2009 roku koordynuje projekty badawcze, tworzy publikacje i projekty wystawiennicze. Kreuje przestrzeń współpracy między artystami, aktywistami i społecznością akademicką. Interesuje się praktykami skupionymi wokół kolekcji etnograficznych. Stypendystka Fundacji Pro Helvetia (2013) i Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2016). W MEK m. in. kierowała projektami badawczymi: *dzieło-działka* (2009-2012), *Wesela 21* (2009-2015). W obu przypadkach przedsięwzięcia zakończyły wystawy i publikacje, których była współtwórczynią. Inicjatorka i współwykonawczyni projektu badawczego *Antropologiczna reinterpretacja kolekcji syberyjskiej ze zbiorów Muzeum Etnograficznego w Krakowie, pochodzącej od polskich badaczy Syberii XIX wieku* (2016-2019). Publikuje na łamach kwartalników: „Autoportret. Pismo o dobrej przestrzeni”, „Konteksty. Polska Sztuka Ludowa”, a także w ZWAM i „Muzealnictwie”. Członkini redakcji czasopisma „Fragile”. ORCID: 0000-0003-4047-1125. Kontakt: zych@etnomuzeum.eu.